

การศึกษาที่ผสมผสานเทคนิคเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพและปัจจัยที่กำหนดสุขภาพจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของหมู่บ้านสามขา จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ประชาชนทั่วไปและผู้นำชุมชน จำนวน 156 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ ข้อมูลเอกสารในชุมชน แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปเชิงเนื้อหา และใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนเข้มแข็งทำให้ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนได้ด้วยตนเอง และมีการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนได้แก่ การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ การแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในหมู่บ้าน การแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก การอนุรักษ์ป่าไม้ การรักษาความสะอาดในชุมชน การส่งเสริมการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย และการให้เงินสวัสดิการแก่ผู้เจ็บป่วย ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนในชุมชนคือ การเจ็บป่วยทางกายได้แก่ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบกล้ามเนื้อ โรคระบบย่อยอาหาร และโรคระบบผิวหนัง มีอัตราป่วยภายหลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งลดลงจากก่อนการพัฒนามีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และพบว่าผู้แทนครอบครัวร้อยละ 65.7 มีความเห็นว่าตนมีสุขภาพดี และร้อยละ 87.1 คิดว่าตนมีสุขภาพดีกว่าปีที่แล้ว การเจ็บป่วยทางจิตซึ่งวัดจากภาวะแปรปรวนทางจิต ภายหลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งมีอัตราป่วยลดลงจาก

ก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และผู้นำครอบครัวร้อยละ 94.4 รู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่มีความสุข และร้อยละ 81.5 ไม่รู้สึกวิตกกังวล ในประเด็นสุขภาพด้านสังคม โดยทั่วไปการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อการมีครอบครัวที่อบอุ่นและความร่วมมือในชุมชน แต่เกิดผลกระทบบ้างในกลุ่มแกนนำของชุมชน ที่ให้เวลาแก่ครอบครัวได้น้อยลง อย่างไรก็ตามผู้แทนครอบครัวร้อยละ 92.3 มีความคิดเห็นว่าตนมีครอบครัวที่อบอุ่น และร้อยละ 95.4 มีความคิดเห็นว่าชุมชนมีความร่วมมือกันดี สำหรับประเด็นสุขภาพด้านจิตวิญญาณคือ ชุมชนไม่มีความขัดแย้งและสมาชิกในชุมชนมีความภาคภูมิใจในชุมชนของตน พบว่าผู้แทนครอบครัวร้อยละ 91.7 เห็นด้วยว่าชุมชนไม่มีความขัดแย้ง และร้อยละ 95.3 มีความภาคภูมิใจในชุมชน

สำหรับปัจจัยที่กำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชนจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เครือข่ายชุมชน ระบบเศรษฐกิจชุมชน ผู้นำชุมชน บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อทั้งต่อการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาสาธารณสุข และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ สารสนเทศเพื่อสุขภาพของภาครัฐ และการติดตามสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน